

هفته نامه اهتمام هر هفته
در خصوص اخبار، وقایع و حواشی
تعلیم و تربیت کشور منتشر می شود.

پیوندها

حدا ارزیابی برنامه درسی، چرا و چگونه

گفتاری از سهیلا غلام آزاد

حدا مفهوم شناسی تربیت عاطفی کودکان

ترجمه شده توسط غلامرضا متقی فر

حدا ابعاد تأمل و اهمیت آن در

تربیت معلم فکور

مقاله‌ای از فرزانه امانی

حدا آیا تزکیه مقدم بر تعلیم است؟

مقاله‌ای از محمد حسینی

حدا نقش هنر در پرورش خلاقیت

و ارتقای سلامت روانی دانش آموزان

مقاله‌ای از سیدصادق نبوی

حدا مبانی فلسفی تکنولوژی آموزشی

گفتاری از نسرین سیفی

حدا تأثیر فلسفه آموزش و پرورش

بر مقوله پژوهش

گفتاری از رضا بهنام فر

حدا بررسی رابطه بین ویژگیهای معلم، تدریس

معلم و عملکرد ریاضی دانش آموزان

مقاله‌ای از فریبا خوشبخت و مرتضی لطیفیان

حدا معلمان پایه اول ابتدایی بخوانند

نکاتی پیرامون ویژگی‌های دانش آموزان

و چگونگی تدریس در این مقطع

بازارت میزبان

www.hedayatmizan.ir

hedayatmizan@hmidan.ir

۰۲۱-۶۶۵۲۲۴۰۰

فرهنگ، بنیادی ترین رکن قلمرو علوم تربیتی

مقاله حاضر در صدد است رابطه علوم تربیتی و فرهنگ را به عنوان بنیادی ترین پیش فرضی که می توان برای مطالعات مربوط به این حوزه در نظر گرفت، تبیین نماید. به منظور دستیابی به این هدف، نوشتار حاضر با یک پرسش اساسی آغاز می شود: پرسشی که پاسخگویی به آن، نوع رابطه فرهنگ و علوم تربیتی را آشکار می سازد؛ چرا علوم تربیتی در ایران چه در حوزه نظر و چه در حیطه عمل از توفیق چندانی برخوردار نبوده است؟ به عبارت دیگر، در قلمرو علوم تربیتی هم در سطح نظریه پردازی، تولید قابل توجهی صورت نگرفته است و هم در سطح کاربرد، نظریه ها و یافته های این علوم چندین منشأ اثر نبوده اند.

برای پاسخگویی به این پرسش از روش تحلیلی-انتقادی استفاده شده است. برای این منظور، در ابتدا مفروضه های بنیادی علوم نوین غربی از جمله علوم تربیتی، تجزیه و تحلیل شده و سپس نقد و بررسی شده اند. در مجموع با توجه به تحلیل های به عمل آمده، این مقاله نتیجه می گیرد که علوم تربیتی بیش از آن که کشف قانونفندی ها و ارائه اصولی قطعی و جهان شمول باشد، مطالعه فرهنگی و سپس ارائه نظریه ها و دیدگاه های متناسب با آن است. مطابق با این نتیجه گیری، مقاله حاضر پیشنهاد می کند که باید به دیدگاه ها، نظریه ها و الگوهای غربی از منظر روشی نگرینست؛ به تعبیر دیگر، این دیدگاهها و نظریه ها بیش از آن که برای متخصص و محقق ایرانی ارزش تبیین داشته باشد، باید روشهایی را برای مطالعه در اختیار او قرار دهد. برای مطالعه مشروح این گفتار (نوشته بابک شمشیری) بر روی لینک مربوطه کلیک نمایید.

انتشار کتاب «کاربست نظریه های یادگیری در برنامه درسی و تدریس»

برنامه درسی یکی از مهم ترین حوزه ها در نظام تعلیم و تربیت است و افزایش کیفیت در طراحی، تدوین و اجرای آن می تواند زمینه ساز ایجاد یادگیری مؤثر در فراگیران، فرابخشی رسالت های نظام آموزشی و تحقق اهداف آموزشی و درسی شود. در همین راستا اجرای مطلوب برنامه های درسی در نظام آموزشی ناظر بر استفاده از روش های تدریس مطلوب است که در تحقق یادگیری اثربخش در فراگیران، از اهمیت زیادی برخوردار است. در کتاب حاضر نظریه های یادگیری، برنامه درسی و ارتباط آن با علم روانشناسی، کاربرد نظریه های یادگیری در برنامه درسی و کاربرد نظریه های یادگیری در فرایند تدریس توسط حسن اسلامیان، رقیبه شریعت نژاد، علی قدوسیان و علی محمد سبحانی مورد مطالعه قرار گرفته است. علاقه مندان می توانند کتاب «کاربست نظریه های یادگیری در برنامه درسی و تدریس» را به صورت اینترنتی از اینجا خریداری نمایند.

برگزاری اولین همایش ملی «اخلاق حرفه ای در نظام های آموزشی»

اولین همایش ملی «اخلاق حرفه ای در نظام های آموزشی» در تاریخ ۱۶ اردیبهشت ماه در دانشگاه ملایر برگزار می شود. اخلاق حرفه ای، به ویژه هنگامی که به حوزه نهادهای فرهنگی و سیاسی مربوط می شود، از زیر ساخت های تمدن پیشری است. هدف از برگزاری کنفرانس هم اندیشی و معطوف کردن توجه مربیان، صاحب نظران، اندیشمندان، دانشگاهیان، مدیران، متخصصان، اساتید و دانشجویان دانشگاه ها و محققان به نقش و اهمیت اخلاق حرفه ای به عنوان بستر توسعه پایدار می باشد. آخرین مهلت ارسال اصل مقالات تا روز ۲۹ اسفند ماه ۹۵ می باشد. برای اطلاعات بیشتر به سایت همایش به نشانی conf.isc.gov.ir مراجعه نمایید.

اولین همایش ملی اخلاق حرفه ای در نظام های آموزشی
The First National Conference on Professional Ethics in the Educational systems

مخبر های همایش

- ۱- امانی و اصول اخلاقی حرفه ای
- ۲- تاریخچه و مبانی فلسفی اخلاقی حرفه ای
- ۳- رونقهای تربیت اخلاقی و اخلاق حرفه ای
- ۴- مبانی نظری و فلسفی اخلاقی حرفه ای
- ۵- نسبت اخلاقی حرفه ای و شایسته سالاری
- ۶- اخلاقی حرفه ای متناسب با الزامات نظام تربیتی اسلام
- ۷- اخلاقی حرفه ای در منون و آثار هنری و ادبی
- ۸- اخلاقی حرفه ای در نظام آموزشی و آموزش عالی
- ۹- محورهای اخلاقی در جذب و نگهداری و پیمایشی معلم (استاد) و دانش آموز (دانشجو)
- ۱۰- اخلاقی حرفه ای، فرهنگ سازمانی و عدالت تربیتی
- ۱۱- مسئولیت های اخلاقی معلمان (استاد)
- ۱۲- محورهای اخلاقی در آموزش و پیمایشی کارکنان
- ۱۳- اصول و معیارهای اخلاقی پژوهش تربیتی
- ۱۴- سرفصل علمی: آسیب ها و راهکارها
- ۱۵- مسئولیت های پژوهشگران در قبال شرکت کنندگان پژوهش، جامعه علمی و
- ۱۶- سیاستگذاری تربیتی
- ۱۷- اخلاقی نقد پژوهش
- ۱۸- مدیریت پژوهش اخلاقی مدرن
- ۱۹- اخلاقی حرفه ای در عمل و فرایند تربیت

دانشگاه ملایر

دانلود و مشاهده آرشیو اهتمام

مشترک هفتگی اهتمام نیستید؟ ثبت نام کنید

اصل یادگیری اکتشافی در روش میزان

روش اکتشافی یا یادگیری اکتشافی

« یادگیری اکتشافی را می‌توان نوعی یادگیری دانست که در آن موضوع یادگرفتی به شکل نهانی خود به دانش آموزان عرضه نمی‌شود بلکه دانش آموزان از طریق تفکر استقرائی آن موضوع را سازمان می‌دهند. عقیده بر این است که این نوع یادگیری کشف ارتباطاتی خواهد بود که بین محتوای درس که به صورت اطلاعات در اختیار دانش آموزان گذاشته شده، صورت می‌پذیرد.

جروم برونر معتقد است که دانش آموز باید در برابر مسئله قرار داد تا خود او پاسخ یا پاسخ‌های مسئله را کشف کند. در این نظریه یادگیرنده صرفاً به کتاب و معلم وابسته نمی‌باشد بلکه با سعی و کوشش خود راه حل مسئله را پیدا می‌کند. به هر حال برونر عقیده دارد در کشف روابط بین یک مسئله باید از استدلال و تفکر استقرائی استفاده کرد و پاسخ صحیح مسئله به یادگیرندگان گفته نشود.

برونر به سه نوع یادگیری اشاره می‌کند که آنها عبارتند از:

(آ) یادگیری نمایی: در این نوع فرآیند یادگیرنده با حرکات دست‌ها و سایر اعضاء خود رویدادی را تعریف می‌کند. به عبارت دیگر در صحنه یادگیری حضور فعال دارد و با شنیدن، گفتن و دستکاری وارد فعالیت در امر یادگیری می‌شود.

(ب) یادگیری بازمانی تصویری: یادگیرنده برای تجسم هر گونه رفتار دارای نقشه ذهنی می‌باشد. مانند تجسم کار یک ماشین رختشویی یا تجسم کار یک ماشین آب میوه گیری و ...

(پ) یادگیری بازمانی نمادی: مطالب یادگرفته شده را یادگیرنده بوسیله علائم زبان می‌نویسد یا می‌گوید.

برونر معتقد است که فعالیت یادگیرنده برای یادگیری باعث تقویت او خواهد شد زیرا از یادگیری رضایت خاطر به دست می‌آورد. برونر در یادگیری اکتشافی به عواملی که فرآیند یادگیری متأثر از آنهاست تأکید می‌ورزد. این عوامل عبارتند از:

۱- یادگیرنده باید چگونگی آموزش را یاد بگیرد و به صورت استقرائی درگیر کشف روابط بین اجزاء مسئله باشد. برونر برخلاف گانیه یادگیرنده را نخست با مسئله روبرو می‌سازد تا اجزاء ارتباطی مسئله را با هشیاری ارتباط دهد و به اصل و قاعده ویا حل مسئله برسد.

۲- یادگیرنده باید در ساخت یادگیری طبقه بندی منطقی داشته باشد. به عبارت دیگر یادگیری مستلزم طبقه بندی منطقی مطلب

مورد تدریس و آموزش می‌باشد. زیرا جزئیات یادگیری اغلب فراموش می‌شوند ولی اگر مطالب به صورت منطقی طبقه بندی شده باشند هم نگهداری آن در حافظه یادگیرنده امکان پذیر است و هم از پیچیدگی مفاهیم مورد تدریس می‌کاهد.

۳- هدف آموزش باید ارتقاء سطح بینش و بصیرت یادگیرنده باشد. یادگیرنده در کوتاه ترین زمان رویداد را درک کند، سازمان دهد و به موضوع تازه ای برسد که مطالب یادگیری می‌باشد.

۴- برونر به انگیزه درونی یادگیرنده اهمیت بیشتری می‌دهد. به عقیده او یادگیری باید موجبات رضات خاطر شخص را فراهم آورد.

« جروم اس برونر Jerome S Bruner از جمله کسانی است که به فعالیت یادگیرندگان در حین آموزش اعتقاد دارد. وی نظریات خود را در کتابش به نام «سوی یک نظریه آموزش Toward a theory of Instruction» نوشته است. او می‌گوید مطالب درسی را نباید به طور مستقیم در اختیار یادگیرندگان قرار داد. بلکه باید آنها را با مسئله روبرو ساخت تا خودشان به کشف روابط میان امور و راه حل مسائل بپردازند. قرار دادن اطلاعات درسی در اختیار دانش آموزان، آنان را به معلم و کتاب متکی می‌سازد و آنها از خود کوششی نشان نمی‌دهند و در نتیجه از یادگیری رضایت خاطر به دست نمی‌آورند. برونر عقیده دارد هدف آموزش نباید انباشتن ذهن یادگیرندگان از معلومات باشد بلکه هدف این است که یادگیرندگان با تفکر منطقی و شهودی به معلومات دسترسی پیدا کنند. از نظر برونر کسب معلومات یک فرآیند است نه دسترسی به حاصل و نتیجه. برونر می‌گوید یادگیرندگان در اثر فعالیت های فکری و عملی قادر هستند معلومات لازم را کسب کنند و در واقع یادگیرندگان مسئولیت آموزش را دارند و معلم وظیفه دارد امکانات یادگیری را برای یادگیری بهتر و سریع تر آنان فراهم آورد و کوشش نماید یادگیرندگان فعالیت های خود، مسیر درستی را در

جهت نیل به هدف های آموزش ببینانند. بنابه پیشنهاد برونر یادگیرندگان باید بیاموزند چگونه یادگیرند؟ و چه چیزی یاد می‌گیرند اهمیت چندانی ندارد. روش پیشنهادی برونر در آموزش به روش اکتشافی Discovery Method معروف شده است و نظریه او را نظریه یادگیری اکتشافی Discovery Learning می‌نامند.

برونر عقیده دارد کلاس درس باید طوری باشد که بین معلم و یادگیرندگان و بین یادگیرندگان تعامل برقرار باشد و یادگیرندگان قدرت خودربری پیدا کنند و با فعالیت های خود راه حل مسائل را پیدا نمایند. روش اکتشافی فرآیندیست که در آن یادگیرندگان فعالیت های خود را طی مراحل انجام می‌دهند.

۱- مسئله مورد نظر را مشخص می‌کنند و سپس آن را شناسائی می‌نمایند.

۲- راه حل یا راه حل هایی را برای حل مسئله پیش بینی می‌کنند.

۳- راه حل یا راه حل ها را مورد آزمایش قرار می‌دهند.

۴- نتیجه گیری می‌کنند و نتایج را در موقعیت های جدید دیگر به کار می‌برند.

برونر در نظریه یادگیری خود علاوه بر اینکه به فرآیند یادگیری اهمیت زیاد قائل است عقیده دارد ساخت یادگیری نیز در تدریس به معلم و یادگیرندگان کمک می‌کند. به عنوان مثال مجموعه جانوران که به دو زیر مجموعه مهره داران و بی مهرگان تقسیم می‌شوند و مهره داران و بی مهرگان نیز به نوبه خود به زیرمجموعه های دیگری از جانوران بخش می‌گردند به معلم کمک می‌کنند تا این مطالب درسی بتواند ارتباط منطقی برقرار سازد و به یادگیرندگان یاری دهد ساخت یادگیری را که خود به کشف آن نایل شده اند از کل به جزء به خاطر بسپارند و کمتر فراموش کنند. همچنین برونر به تفکر شهودی تأکید دارد و می‌گوید یادگیرندگان ضمن حل مسائل و مشکلات و دسترسی به معلومات از روش کشف و شهود و اشراف بیشتر استفاده می‌کنند و در این راه ورزیده می‌گردند.

برونر با در نظر گرفتن نیازهای یادگیرندگان از جمله نیاز به همکاری با دیگران، نیاز به نشان دادن لیاقت و کفایت در کارها، نیاز به تحقیق و تفحص درباره مسائل و نیاز به دانستن و فهمیدن معتقد است یادگیرنده بعد از هر فعالیت و اخذ نتیجه از حل مسائل انگیزه درونی برای ادامه فعالیت ها پیدا می‌کند و نیاز به تقویت ندارد. در واقع یادگیرنده در اثر خودیادگیری اعتماد به نفس پیدا می‌کند و ارزش خود را در کسب معلومات کشف می‌کند.

محدودیت های روش اکتشافی

آزویل معتقد است که هدف اساسی تدریس این است که مجموعه منسجمی از دانش و معلومات، به شیوه ای سازمان یافته ارائه می‌شود. این مجموعه باید به وضوح تنظیم شود و به وضوح به دانش آموز عرضه گردد لذا وی معتقد است که نمی‌توان تفکر اکتشافی را خارج از چارچوب و زمینه کلی رشته علمی بخصوصی (مثل فیزیک، ریاضی، زیست شناسی و ...) آموخت. زیرا دست یابی به تفکر اکتشافی از طریق ساختار کلی هر یک از رشته های علوم مختلف میسر است. همچنین، مخالفان روش اکتشافی آن را روش کم اثر و وقت گیر می‌نامند و معتقدند که این روش به ویژه برای شاگردان جوان مفید نیست.

محاسن روش اکتشافی

- ۱ یادگیری اکتشافی توانائی ذهنی دانش آموز را تقویت می‌کند.
- ۲ یادگیری اکتشافی انگیزه درونی دانش آموز را افزایش می‌دهد زیرا در این نوع یادگیری، شاگرد به طور خودجوش فعالیت های آموختن را دنبال کند و پاداشی هم که دریافت می‌دارد از فعالیت های خود اوست.
- ۳ یادگیری اکتشافی، فنون اکتشاف را به شاگرد می‌آموزد او را خلاق و کاوشگر بار می‌آورد.
- ۴ یادگیری اکتشافی موجب دوام بهتر آموخته ها می‌شود، زیرا دانش آموز خود آموخته هایش را سازمان می‌دهد و می‌داند که چه موقع و چگونه آن ها را به دست آورد.

نقش معلم در روش اکتشافی

- ۱ به جای تغییر رفتار و ایجاد عادت در یادگیرنده موجباتی را فراهم آورد که یادگیرندگان با مسئله ای روبرو گردند و در ساخت شناختی خود تغییراتی ببندند.
- ۲ مهارت معلم در این خواهد بود که محیط آموزشی را غنی سازد تا یادگیرندگان بتوانند با تفکر استقرائی مسئله را حل کنند.
- ۳ دادن اطلاعات مستقیم درباره محتوای آموزشی به یادگیرندگان صحیح نمی‌باشد و باعث خواهد شد یادگیرندگان قدرت بینش و بصیرت خود را به کار نگیرند و وابسته به منابع و مأخذ دیگر شوند.
- ۴ معلم بعد از روبرو ساختن یادگیرندگان با مسئله، فرصت لازم برای تفکر به یادگیرندگان بدهند.
- ۵ معلم باید در اداره و هدایت کلاس مهارت لازم را دارا باشد در غیر این صورت یادگیرندگان در کلاس درس نمی‌توانند با آرامش و از طریق تفکر در حل و فصل مسئله کوشا باشند.